Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M.Dukes, A.Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L, Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 211. Braşovŭ, Duminecă 25 Septemvre (7 Octomvrie) 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 24 Septemvrie v.

Din articolulŭ diarului „Pesti Naplo“ dela 29 Septemvre a. c., întitulatŭ „maghiarisarea“, care l'amŭ reprodusŭ în numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre, a rĕmasŭ afară din întêmplare un pasagiu ce caracteriséză de minune fariseismulŭ şovinistilorŭ ungurĭ.

Acestŭ pasagiu urméză îndată după alinea primă, unde se dice, că, cetindŭ raportulŭ societăţii de maghiarisare Szechenyi din Sătmar cei dela „P. Naplo“ „nu se potŭ reţiné a nu vĕrsa lacrimĭ de bucuriă“, şi este de următorulŭ cuprinsŭ:

„*Căcĭ ca statulŭ ungurescŭ se maghiariseze cu forţa nu permite legea de naţionalitate*; dér chiar de n'ar esista acésta, ar interdice unŭ asemenea lucru stima de libertate ce locuesce în inima naţiunei maghiare. Şĭ-o interdice şi bunulŭ sêmţŭ politicŭ, căcĭ nimicŭ nu póte aduce bine, ce trebuesce făcutŭ cu forţă. *Şi mai alesŭ forţa ce se fase libertăţii de limbă este care produce cele mai amare fructe.*“

A rĕmasŭ afară numai din întêmplare alinea citată. Dér ce nemerită întêmplare! Cuvintele de mai susŭ ale lui „P. Naplo“ nicĭ că se potrivescŭ cu întregulŭ cuprinsŭ alŭ articulului sĕu.

Cum s'ar şi potrivì asigurarea, că nu se face nicĭ o forţă libertăţii de limbă, cu esclamarea ce-i urméză imediatŭ, că cei dela numita fóiă „*nu cunoscŭ unŭ meritŭ mai mare ca acela, de a cresce Maghiarĭ din acéia carĭ, deşi locuescŭ în Ungaria, nu s'au născutŭ Maghiarĭ.*“

Ei bine, nu le este cunoscutŭ domnilorŭ şoviniştĭ că astădĭ Ungurii dela guvernŭ suntŭ „statulŭ“ de care ne vorbescŭ ei? Şi décă în mânile lorŭ este tótă puterea, nu se gândescŭ cei dela „Pesti Naplo“, că atuncĭ când le înfăţişéză ca celŭ mai mare meritŭ de a face Maghiari din Nemaghiarĭ, le dă în mână cuţitulŭ veninosŭ spre a'lŭ înfige dreptŭ în inima libertăţii de limbă? Nu-şĭ închipuescŭ ei că numai atâta le trebue purtătorilor justiţiei şi ai administraţiei spre a face *tabula rasa* cu tóte oprelile, ce le conţine legea de naţionalitate în favórea acestei libertăţi de limbă?

Dice „Pesti Naplo“ că „legea de naţionalitate opresce ca statulŭ unguresc sĕ maghiariseze cu forţa.“ Dér ce a făcutŭ elŭ pănă acuma pentru Nemaghiarĭ alta, decâtŭ a le *impune* neîncetatŭ limba maghiară?

Orĭ dóră când s'a pusŭ în lucrare în dietă legea pentru întroducerea forţată a limbei maghiare în şcólele nóstre poporale s'a întêmplatŭ acésta cu învoirea Nemaghiarilorŭ?

Şi óre se întêmplă totŭ cu consêmţemêntulŭ popórelorŭ nemaghiare, că fiăcare funcţionarŭ de statŭ şi administrativŭ îşĭ ţine adĭ de celŭ mai mare meritŭ — în sensulŭ învĕţăturilorŭ lui „P. Naplo“, de a ignora şi călca legea de naţionalitate în favórea supremaţiei limbei unguresci?

Aşa înţelege „P. Naplo“ „respectulŭ de libertate?“

Amŭ voì sĕ scimŭ în ce consistă „libertatea de limbă“ a Nemaghiarilorŭ, décă orĭ cărui funţionarŭ necoptŭ îi este permisŭ a-o atăca şi a-o călca în numele “statului ungurescŭ?“

„P. Naplo“ scrie despre „maghiarisare“ se însufleţesce pentru „idealulŭ maghiarisării“, şi totuşi pretinde a respecta „libertatea de limbă“ a Nemaghiarilorŭ.

Póte fi o contradicere mai teribilă decâtŭ acésta?

Noi credemŭ, că décă în sînulu Maghiarilorŭ n'ar fi admisă maghiarisarea cu forţa, atuncĭ nicĭ n'ar trebuì sĕ se pronunţe cuvêntulŭ „maghiarisare“, căcĭ orĭ cum ar fi esplicatŭ, elŭ învólvă o conturbare a cercului „libertăţii de limbă“ de care ar trebuì sĕ se bucure popórele conlocuitóre nemaghiare.

Vorbindŭ mereu de maghiarisare, ba proclamându-o ca scopulŭ celŭ mai înaltŭ alŭ activităţii lorŭ patriotice, şoviniştii maghiarĭ se înfăţişéză ca totŭ atâţĭ gădĭ ai „libertăţii de limbă“.

Nu mai vorbéscă dér cei dela „P. Naplo“ de „libertate“ şi de „respectulŭ ei,“ căcĭ se espunŭ numai ruşinei de-a fi priviţĭ de toţĭ ómenii nepreocupaţĭ ca făţarnicĭ şi mincinoşĭ!

Din Bucovina.

Alegerile pentru dieta imperială.

Sub acestŭ titlu scrie „Revista Politică“ în fruntea numĕrului sĕu dela 1 Octomvre a. c. următorele:

Mórtea nemilósă a seceratŭ din mijloculŭ nostru doi bărbaţĭ, a cărorŭ lipsă o tânguescŭ şi o jălescŭ cu amarŭ toţĭ Românii bucovinenĭ. Numele scumpe ale unui Zota şi Mitrofanovicĭ vorŭ rĕmâné adêncŭ întipărite în memoria şi inima Bucovinenilorŭ pentru meritele, ce şĭ-au câştigatŭ aceştĭ bărbaţĭ distinşĭ pentru ţéra nóstră atâtŭ ca specialiştĭ în oficiulŭ şi ramulŭ propriu, câtŭ şi ca apĕrătorĭ vrednicĭ ai intereselorŭ nóstre în dieta imperială. De aceea şi jalea nóstră este îndoită şi ea cresce mereu, când ne gândimŭ la viitorŭ şi ne punemŭ în vedere faptulŭ amarŭ, că de o bucată de timpŭ încóce pe fiăcare di ce mergemŭ perdemŭ pe tóte terenele însemnătatea, ce amŭ avut'o ca Românĭ şi care ni s'a cuvenitŭ după dreptŭ. Numĕrulŭ străinilorŭ înverşunaţĭ asupra nóstră se înmulţesce din di în di, îndrăsnéla lorŭ cresce în dimensiunĭ înspăimêntătóre, călcândŭ în picióre naţia, limba şi legea nóstră, ér noi stămŭ locului şi privimŭ cu nepăsare, cum ne perdemŭ din di în di.

Nemţii avêndŭ o inteligenţă numĕrósa şi solidară lucră neobositŭ, ca sĕ câştige terenŭ nou pe spatele nóstre, voindŭ a preface superioritatea lorŭ culturală în o dominaţiune reală.

Pe aceeaşĭ cale purcedŭ Polonii cei meşterĭ în politică şi diplomaţiă, ér Rutenii numĕroşĭ strigă prin gazetele proprie şi străine, că interesele lorŭ vitale nu le presintă nime, pe când Românii domnescŭ — amară ironiă — ca stăpânĭ atotputernicĭ. Ce vorŭ aceste tóte? Nimicŭ alta decâtŭ slăbirea nóstră sistematică. Şi décă vorŭ merge treburile aşa înainte, cu durere trebue sĕ mărturisimŭ adevĕrulŭ, că străinii ne vorŭ cuceri cu desĕvêrşire. Sĕ privimŭ spre esemplu alegerile la noi.

Politica, ce au urmat'o pănă acuma fruntaşii noştri, cu deosebire boerii, a fostŭ şi este o politică de oportunitate nedeslipită de interesulŭ propriu. Adevĕratŭ, că acéstă politică nĭ-a adusŭ însemnate folóse reale şi o preponderanţă necontestabilă pe tóte terenele. In fruntea bisericei nóstre stă unŭ Românŭ pré ve-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(3)

Cele patru temperamente.

Prelegere umoristică.

Flegmaticulŭ este mai în tot-déuna bine nutritŭ. Intréga sa personalitate are ceva rotundĭtŭ. Pântecele sĕu este rotundiorŭ, asemenea şi faţa şi ochii precum şi mersulŭ cugetelorŭ sale. Pe când colericulŭ celŭ colţurosŭ în continŭ îmboldesce şi este îmbolditŭ şi pe când înótă în potriva rîului pe atuncĭ flegmaticulŭ lunecă liniştitŭ, pe rîu la vale. Tăria lui 'lŭ ţîne de asupra. In statŭ elŭ este unulŭ dintre „cei mai bunĭ cetăţenĭ.“ — Elŭ nu este nicĭ revoluţionarŭ, nicĭ reacţionarŭ; pentru-că atâtŭ progresulŭ câtŭ şi regresulŭ reclamă mişcare, şi fiindcă elŭ este în genere unŭ inimicŭ alŭ mişcărei, de aceea e unŭ bărbatŭ strictŭ conservativŭ. — Décă e silitŭ în contra voinţei sale de a merge, atuncĭ merge tândălindŭ; când stă pe locŭ se radimă de orĭ şi ce obiectŭ, şi când şede, atuncĭ îşĭ aşédă mânile séu în pólă séu pe mésă.

Poftele le cunósce numai după nume şi décă este entusiasmatŭ pentru ceva, atuncĭ de comunŭ este entusiasmatŭ pentru pescuitŭ, pentru somnulŭ dela amedŭ şi pentru berea bavareză. — Deórece este unŭ inimicŭ juratŭ alŭ rĕsboiului, de aceea elŭ vine arareorĭ în prepusŭ de a fi inventatŭ prafulŭ de puşcă, din contră însĕ mai pe susŭ de orîce îndoélă stă acea părere, că elŭ ar fi descoperitŭ fotelurile, şi ar fi adusŭ în modă pipele de spumă.

Intre numĕrulŭ flegmaticilorŭ se potŭ găsì o mulţime de neguţătorĭ de victualii, ospĕtarĭ de bere, fabricanţĭ de luminĭ, preoţĭ bĕtrânĭ, Olandesĭ, precum şi partea cea mai mare dintre Danesĭ; — mai departe animalele de casă cornute şi cu urechĭ lungĭ, brósca ţĕstósă, batoculŭ (pesce), melculŭ astriga, cea fericită şi tóte celelalte animale îmbrăcate în scoicĭ şi găóce.

Aceste trăsurĭ de caracterŭ, pe carĭ am avutŭ onóre a le înşira aicĭ — parte după însemnările fisionomiştilorŭ şi fisiologiştilorŭ renumiţĭ, parte după observările mele — vorŭ fi suficiente, precum sperezŭ eu, a da o imagine limpede ascultătorilorŭ mei adicţĭ despre cele patru temperamente, şi décă posede cineva acéstă imagine, atuncĭ fórte uşorŭ potŭ se fiă sortaţĭ ómenii. Ai sĕ te uiţĭ numai pe feréstră afară la trecĕtorĭ şi vei cunósce că: cei ce mergŭ iute şi deodată stau pe locŭ suntŭ sanguinicĭ; cei ce calcă cu paşĭ micĭ şi mĕsuraţĭ suntŭ colericĭ, cei ce se tărăscŭ suntŭ melancolicĭ, şi acei ce deabea îşĭ tragŭ piciórele după ei suntŭ flegmaticĭ.

Tocmai aşa de uşorŭ se potŭ cunósce temperamentele călăreţilorŭ, Sanguinicul călăresce în totdéuna în galopŭ, adecă în galopŭ de vênătóre. — la casŭ când calulŭ nu păşesce regulatŭ, acésta împrejurare nu'lŭ genéză de locŭ, ci este îngrijatŭ numai de aceea „ca calulŭ se păşéscă“. — Colericulŭ din contră, călăresce de comunŭ în tropotŭ desŭ; décă este în modŭ deosebitŭ dispusŭ, atuncĭ călăresce în galopŭ mĕruntŭ. Melancoliculŭ lasă pe Rosinante sĕ se misce cu tignă în paşĭ, carĭ paşĭ se iuţescŭ puţin numai la ocasiunĭ sĕrbătorescĭ şi flegmaticulŭ dreptŭ dicêndŭ nu călăresce de locŭ. — Elŭ se căruţă numai într'o căruţă comodă cu róte câtŭ se póte de micĭ.

La *dame* nu este aşa uşorŭ a distinge temperamentele fiindcă acestea la ele suntŭ de regulă fórte amestecate. Décă totuşĭ voiesce cineva sĕ le determine, atuncĭ raportulŭ, care însĕ se schimbă după posiţiune şi etate, este cam următorulŭ:

Ca copile ele suntŭ sanguinico-flegmatice, ca fete marĭ songuinico-sanguinice, ca neveste sanguinico - colerice, ca vĕduve sanguinico-melancolice şi ca fete bĕtrâne sanguinico-melancolico-colerice.

Unŭ temperamentŭ neamestecatŭ se arată momentanŭ — la ocasiunea unei propunerĭ de căsĕtoriă. Décă dama cea tênĕră este sanguinică, ea rĕspunde: „Pentru ce nu ?!“ — décă este melancolică, se rógă pentru timpŭ de cugetare, — décă este flegmatică, atuncĭ ea îndréptă pe peţitorŭ la părintele ei, — şi décă este colerică, ea îi dă corfă séu 'i se aruncă în braţe.

Décă se continuă observările, atuncĭ se vorŭ băga de sémă deosebirile temperamentelorŭ nu numai la animalele cele cu două, patru şi şése picióre, ci se vorŭ observa şi la tóte celelalte făpturĭ, atâtŭ organice câtŭ şi anorganice. Şi anume se póte observa, cá plopulŭ cu frundele lui ce pururea se mişcă este de unŭ temperamentŭ sanguinicŭ, şteja-

nerabilŭ; căpitanulŭ ţĕrii este primulŭ boeriu românŭ; în dieta ţĕrii şi a imperiului avemŭ unŭ numĕrŭ considerabilŭ de Românĭ. etc.

Aceste şi multe alte drepturĭ suntŭ în adevĕrŭ resultate vĕdite ale politicei fruntaşilorŭ noştri, carĭ cunoscêndŭ puterea guvernului au sciutŭ totdéuna a se pune bine cu guvernulŭ, aşa încâtŭ cele mai multe alegerĭ de deputaţĭ până acuma n'au fostŭ nimica alta, decâtŭ esecutarea sfatului ţinutŭ de presidentulŭ ţĕrii cu fruntaşii noştri.

Noi în principiu n'am avé nimica în contra acestei politice, care până acuma s'a arătatŭ folositóre, décă numai ne-amŭ puté convinge despre puterea ei vitală, despre viitorulŭ ei. Décă amŭ puté înţelege, că acéstă politică are unŭ viitnriu, din consideraţiunĭ naţionale amŭ închide ochii faţă cu faptulŭ, că drepturile câştigate suntŭ mai multŭ *hatârurĭ* şi cumcă deputaţilorŭ noştri le lipsesce timbrulŭ adevĕratei representanţe poporale resp. constituţionale.

Mérgă deputaţii şi fruntaşii noştri mână în mână cu guvernulŭ, ca şi până acuma, dér grijéscă de cu bună vreme ca pe lângă sprijinulŭ guvernului sĕ aibă unŭ fundamentŭ mai puternicŭ, sprijinulŭ poporului, căcĭ de nu, în puţinĭ anĭ suntŭ perduţĭ şi ei şi noi. Şi écă de ce:

Guvernulŭ în înţelepciunea sa diplomatică a respectatŭ până acuma pe boerii noştri, pentru că au representatŭ o putere mai intelectuală şi materială, care însufla respectŭ.

Acéstă stare se schimbă în fiăcare unŭ; boerii noştri pierdŭ moşiile şi pe vechile moşii românescĭ stăpânescŭ astădĭ străinii.

Astfeliu mergêndŭ treburile, în scurtŭ timpŭ guvernulŭ nu va mai respecta pe boerii scăpătaţĭ, îi va da deoparte şi va sprijini alte puterĭ, alte partide bine consolidate.

Şi atuncĭ cum rĕmânemŭ noi? Boerimea nebăgată în sémă, biserica înduşmănită, poporulŭ calicŭ, demoralisatŭ, fără crescere politică! Étă viitorulŭ politicei nóstre tradiţionale! Din altă parte străinii basaţĭ pe încrederea şi sprijinulŭ poporului îşĭ vorŭ pune în tótă ţéra candidaţii lorŭ, carĭ vorŭ reuşi — precum amŭ vĕdutŭ în Suceava — chiar şi în contra voinţei guvernului.

Ér décă atarĭ lucrurĭ se vorŭ repeţi şi în alte ţinuturĭ — şi la acésta trebue sĕ ne aşteptămŭ — mai alesŭ în ţinuturile locuite de Rutenĭ, décă poporulŭ rutenŭ la proximele alegerĭ îşĭ va pune candidaţii sĕi, şi acésta o va face negreşitŭ şi va şi rĕuşi cu şi fără sprijinulŭ guvernului, décă guvernulŭ ne mai băgêndŭ pe Românĭ în sémă oferă sprijinulŭ sĕu Rutenilorŭ şi altorŭ străinĭ şi pune candidaţĭ neromânĭ în districtele românescĭ, în urmă décă poporulŭ nostru lipsitŭ de cultura politică va face voia prefecţilorŭ şi va alege străinĭ, atuncĭ, atuncĭ óre nu suntŭ înghiţiţĭ, óre audi-va cineva plângerile nóstre? Óre străinii ne vorŭ scuti? O nu, nicĭodată! De aceea dicemŭ bărbaţilorŭ noştri politicĭ şi tuturorŭ celorŭ chemaţĭ unŭ durerosŭ memento! daţĭ poporului cultura politică şi câştigaţi-vĕ încrederea lui, căcĭ numai acésta va fi scăparea nóstră a tuturora. Décă deputaţii noştri vorŭ avé încrederea şi sprijinulŭ zelosŭ alŭ poporului, atuncĭ nu le trebue graţia nimĕnui, atuncĭ guvernulŭ îi va respecta, pentru că vorŭ representa o putere óreşĭ-care. Aşa şi acuma avêndu în scurtŭ timpŭ sĕ se facă alegerĭ pentru 2 locurĭ vacante în dieta imperială, amŭ dori ca candidaţii românĭ sĕ păşéscă înaintea alegĕtorilorŭ românĭ, sĕ asculte dorinţele poporului şi sĕ se angajeze cu cuvêntulŭ de onóre a unui bărbatŭ, că se vorŭ lupta pentru interesele poporului cu tótă voinţa şi puterea.

Nu voimŭ ca candidaţĭ omenĭ, carĭ nu se potŭ desbăra de tradiţiune în politică, nu voimŭ ómenĭ, carĭ se închină orbişŭ la tóte poruncile stăpânirei şi suntŭ lipsiţĭ de orĭ şi care iniţiativă, nu căutămŭ rangŭ, mărire, nobleţă, ci voimŭ candidaţĭ cu inimă, cu voinţă firmă, cu cugetare propriă, independentă, şi cu privire în viitoriu.

Aceştia se se arete poporului, sĕ-i spue ce cugetă şi ce simţescŭ în inimă şi ce voescŭ sĕ lucre şi poporulŭ cu timpulŭ va începe a-i înţelege şi înţelegêndu-i odată, că suntŭ ómenĭ la locŭ, le va da încrederea sa şi sprijinŭ deplinŭ.

Cartea doctorului Mackenzie.

„Central News“ dice, că cartea doctorului Mackenzie va fi împărţită în trei părţĭ.

Prima parte, istorică, va cuprinde istorisirea a totŭ ce se raportă la bóla Impĕratului, din momentulŭ când doctorulŭ Mackenzie a fostŭ chematŭ, până la sfârşitulŭ lunei Maiu 1888. In acéstă parte, autorulŭ va evita câtŭ se póte orĭce discuţiune. In privinţa punctelorŭ controversate, elŭ nu se va ocupa decâtŭ d'acele, carĭ erau deja în discuţiune între doctorii germanĭ în timpulŭ tratamentului. Elŭ va istorisi vieţa, obiceiurile şi opiniile prinţului şi o mulţime de amĕnunte de celŭ mai mare interesŭ.

A doua parte a volumului va fi numai de discuţiă şi va fi împărţită în două capitule. In primulŭ capitulŭ, autorulŭ va stabili, că fiindŭ date condiţiunele bólei, metoda adoptată de elŭ era cea mai bună şi scientifică. Elŭ va stabili, că tratamentulŭ sĕu a prelungitŭ vieţa Inpĕratului şi va demonstra, că décă ilustrulŭ bolnavŭ s'ar fi încredutŭ în elŭ ar fi trăitŭ celŭ puţinŭ două-decĭ de lunĭ mai multŭ.

In resumatŭ Mackenzie va stabili, că vieţa Impĕratului a fostŭ scurtată prin incapacitatea doctorilorŭ germanĭ.

In alŭ doilea capitulŭ alŭ acestei părţĭ doctorulŭ Mackenzie va rĕspunde diferitelorŭ raporturĭ ale doctorilorŭ germanĭ.

A treia parte va fi consacrată statisticilorŭ şi va arăta câtŭ de teribile au fostŭ resultatele operaţiunilorŭ externe ale laringelui.

SCIRILE ĐILEI.

Ni-se scrie din cerculŭ Branului: „D-lŭ comiţe supremŭ alŭ comitatului Făgăraşŭ a aflatŭ de bine a strămuta pe vredniculŭ protopretore, dlŭ *Alexandru Belle*, din cerculŭ Branului în cerculŭ Şerpenĭ. Dlŭ Belle prin conscienţiositatea, bunĕtatea şi mai pe susŭ de tóte prin spiritulŭ de dreptate de care a fostŭ condusŭ în tóte agendele sale ca protopretore alŭ cercului Branŭ în timpulŭ celorŭ 5 anĭ din urmă, sciu sĕ câştige iubirea, stima şi recunoscinţa meritată din partea tuturorŭ locuitorilorŭ aflătorĭ în cerculŭ d-sale. Aceste nobile sentimente ale inimei şi-le şi manifestară susŭ dişii locuitorĭ, carĭ, audindŭ despre strămutarea d-sale, merseră cu mulţimea la Branŭ pentru a-şĭ esprima recunoscinţa lorŭ şi pentru a dice vrednicului bărbatŭ unŭ sincerŭ adio. Din incidentulŭ acestei strămutărĭ, în diua de 30 Septemvre s'a datŭ la Branŭ şi unŭ frumosŭ banchetŭ în onórea d-lui Belle şi a stimabilei sale familii; peste 60 persóne fruntaşe au luatŭ parte la acestŭ banchetŭ, s'au rostitŭ toaste frumóse şi s'a datŭ mai pe susŭ de tóte espresiune de recunoscinţă faţă cu acestŭ fostŭ protopretore de modelŭ alŭ cercului Branŭ. Ii dicemŭ şi pe astă cale unŭ adio d-lui Belle şi-i dorimŭ aceleaşĭ isbândĭ şi în noulŭ sĕu cercŭ.“ — *Unŭ participantŭ.*

***

Aprinderile în comitatulŭ Cojocnei au începutŭ sĕ fiă de tóte dilele şi din di în di iau dimensiunĭ mai marĭ. Din 1 Ianuarie până în finea lui Septemvre, va sĕ dică în timpŭ de 9 lunĭ, s'au întêmplatŭ în acestŭ comitatŭ *30 de aprinderĭ*. In timpulŭ din urmă n'a trecutŭ sĕptĕmână, în care sĕ nu se întêmple 5 aprinderĭ în acestŭ comitatŭ, causândŭ fiă-care aprindere o pagubă minimă de 500 fl. Se vorbesce că în proxima adunare a comitotului administrativŭ se va face o interpelare în causa acésta.

***

Điarele unguresci scriu, că preotulŭ de ritulŭ rutenŭ Fesztori Jozsef din Vecse a primitŭ o scrisóre dela unŭ ungurŭ din America, cu numele Ferencsik Mihály, care emigrase acolo cu câţĭ-va ani nainte de asta ca simplu muncitorŭ. In scrisórea acésta emigrantulŭ face cunoscutŭ preotului de ritŭ rutenŭ, că Ungurii emigraţĭ în America au ridicatŭ în Wilkes-Berre o frumósă biserică maghiară, care i-a costatŭ 5 mii dolarĭ. Se află acolo 3 preoţĭ ruşĭ, dér Ungurii emigraţĭ vréu sĕ aibă preotŭ din patria lorŭ, care sĕ scie pe lângă limba maghiară şĭ limba germană şi slovacă. Cere dela preotulŭ rutenŭ sĕ le trimită unŭ preotŭ, care sĕ corespundă acestorŭ condiţiunĭ. Noulŭ preotŭ ar avé ca léfă 50 de talerĭ pe lună şi pe lângă asta dela fiăcare botezŭ câte 3 talerĭ, ér dela cununii câte 10 talerĭ. — Din acéstă notiţă reiese, că maioritatea aşa numiţilorŭ „Ungurĭ emigraţĭ“ suntŭ Slovacĭ, Rutenĭ şi Şvabĭ. Nu cumva „vrea néosulŭ“ ungurŭ Ferencsik sĕ străplânte „tactulŭ“ de maghiarisare alŭ celorŭ dela „Pesti Naplo“ şi în America?

***

Ni-se scrie din Téca, cu data 15 Septemvre a. c.: „Lunĭ, în 10 Septemvre 1888, *Samuilŭ Varga*, preotulŭ reformatŭ din Téca, pentru multele abusurĭ şi delapidărĭ a fostŭ suspendatŭ dela oficiu şi beneficiu *pentru totdéuna*; acésta se aduce la cunoscinţa publică pentru ca *Românii cei persecutaţĭ de acestŭ intrigantŭ* sĕ o ia spre sciinţă“. — *Unŭ Tecanŭ.*

***

Joi séră a fostŭ *incendiu* mare *în Măieruşĭ*, ardêndŭ mai multe case.

DIN COMITATE.

In *adunarea ordinară de tómnă a comitatului Sibiiu* s'a preliminatŭ ca spese administrative pentru anulŭ 1889 tocmai atâta câtŭ şi în anulŭ trecutŭ, adecă 55,640 fl. Pentru fondulŭ reuniunei economice s'a votatŭ 1% dare directă. S'au preliminatŭ venitele fondului pentru repararee şi facerea de drumurĭ comitatense cu 98,572 fl. 60 cr. banĭ gata şi 300 fl hărtii de valóre, în timpŭ ce erogaţiunile s'au preliminatŭ cu 125,000 fl., aşa că deficitulŭ la rubrica acésta e de 27,000 fl. Pentru amortisarea acestei sume s'a hotărîtŭ, ca lucrările mai puţinŭ urgente, carĭ suntŭ socotite cu

---

rulŭ celŭ nodurosŭ şi măniosŭ este de unŭ temperamentŭ colericŭ, salcia cea tristă şi bradulŭ de unŭ temperamentŭ melancolicŭ şi salcia cea leneşă, cu capulŭ mare, este de unŭ temperamentŭ flegmaticŭ.

Chiar şi la legume se potŭ descoperi temperamentele! — Orĭ dóră póte fi d. e. Zelerulŭ altfeliu de câtŭ de unŭ temperamentŭ colericŭ? Şi óre este cu putinţă a-ţĭ închipui ceva mai flegmatic ca crastavetele? (eu aşĭ fi mai disŭ că: este cu putinţă a prinde ceva în mânĭ, fără de a nu observa de ce temperament este acelŭ obiectŭ? Trestia spaniolă este sanguinică, cornulŭ colericŭ, bĕţulŭ de bambus flegmaticŭ şi ploierulŭ unŭ melancolicŭ născutŭ.

Acum mai că ve-ţĭ avé dorinţa a vedé o aplicare practică a observărilorŭ mele teoretice! — Haida de! Eu numai decâtŭ voiu avé onóre a mĕ arăta ca practicŭ prin aceea, că voiu numì dintre ascultătorii mei pe câte unŭ representantŭ alŭ fiă-cărui temperametŭ — séu mai bine disŭ: pe unŭ representantŭ alŭ acelora, carĭ n'au fostŭ atenţĭ la prelegerea mea. In decursulŭ întregei mele disertaţiunĭ amŭ observatŭ pe unŭ domnu care necurmatŭ a povestitŭ când la drépta şi stênga şi când înainte şi când îndĕrĕptŭ, — acesta de bunăsémă a fostŭ unŭ sanguinicŭ. — Când eu din întêmplare am întrebuinţatŭ cuvêntulŭ „gâde“, am vĕdutŭ pe unŭ domnŭ sculându-se repede şi după-ce a aruncatŭ o privire sdrobitóre spre catedră, părăsindŭ sala — acesta a fostŭ fără îndoélă unŭ colericŭ. Curêndŭ după acestea începŭ unŭ alŭ treilea a privì când ferestrile cele închise, când adunarea cea numĕrósă şi pe servulŭ ei celŭ supusŭ, trăsurile lui cele fricóse au tradatŭ lămuritŭ, că elŭ nutrea o frică ipocondrică de căldura aerului şi de lungimea prelegerei — elŭ se furişă încetŭ, şi nu este lipsă a Vĕ mai spune, că elŭ a fostŭ unŭ melancolicŭ. Acum mai rĕmâne ca sĕ mai aflu încă şi unŭ flegmaticŭ! — Elŭ este aflatŭ! — Insĕ aci eu întrerupŭ, căcĭ nu voescŭ a conturba somnulŭ celŭ dulce, ce l'a cuprinsŭ încă de multŭ interesanta mea prelegpre.

Valeriu Florianŭ.

Tactulŭ pedagogicŭ.

Sciinţa pedagogică de astădĭ, ajunsă la unŭ înaltŭ gradŭ de desvoltare, a luat nascere din practica pedagogică. Popórele primitive îşĭ cresceau copiii conduse de unŭ instinctŭ ce se apropia fórte multŭ, la începutŭ negreşitŭ că a fostŭ acelaşŭ, cu alŭ animalelorŭ. Acestui instinctŭ naturalŭ, pornitŭ din instinctulŭ de conservarea speciei, în proporţiă cu înaintarea omului cătră progresŭ, i s'au alăturatŭ o sumă de esperienţe relative la crescerea copiilorŭ, carĭ în modŭ tradiţionalŭ s'au transmisŭ dela o generaţiune la alta.

Astfelŭ la popórele cele dintêiu nu putemŭ vorbi de o teoriă a pedagogiei. Acésta s'a desvoltatŭ mai târdiu, când omenimea a ajunsŭ pe o tréptă mai înaltă de desvoltare. La popórele cele culte ale anticităţii, ca Grecii şi Romanii, Egiptenii, etc. deşi găsimŭ câteva regulĭ în privinţa educaţiunei copiilorŭ, ele nu formézā unŭ sistemŭ, şi afacerea educaţiunei copiilorŭ era lăsată totŭ părinţilorŭ, în specialŭ mamei, carĭ se conduceau mai multŭ de esperienţele pedagogice câştigate pe calea arĕtată, decât de regule teoretice sciinţifice.

In mĕsura în care sciinţa antropologică a luatŭ mai mare desvoltare, şi în specialŭ de când studiulŭ psichologiei s'a pusŭ pe terenulŭ obiectivŭ alŭ esperienţei, lăsândŭ la o parte cestiunile metafisice şi ocupându-se numai cu observarea şi clasificarea fenomenelorŭ spiritualĭ, cu esplicarea legilorŭ după care ele se întêmplă etc., în aceeaşĭ mĕsură şi esperienţele câştigate în educaţiune, şi regulile deduse din practica pedagogică s'au pusŭ într'unŭ sistemŭ basatŭ pe principii sciinţifice, şi s'a ridicatŭ la rangulŭ de sciinţă. Intru câtŭ însĕ principiile şi regulele pedagogice trebuescŭ puse în practică, pedagogia este o *artă*. Condiţiunile artei pedagogice suntŭ dér: *teoria şi practica pedagogică*.

Deşi practica pedagogică a premers teoriei, acésta este de cea mai mare însemnătate, pentru că ne arată legile desvoltărei fisice şi psichice a omului, ea ne servesce de călăuză în alegerea şi aplicaţiune mijlócelorŭ educative şi didactice. Teoria si practica trebue sĕ méargă mână în mână, sĕ se sprijinéscă şi ajutoreze una pe alta, căcĭ altfelŭ şi practicianulŭ, care va negligea teoria pedagogică, câtŭ şi teoreticianulŭ, vorŭ orbeca, şi opera lorŭ nu va fi încoronată de succesŭ.

Dascalulŭ nonagenarŭ alŭ scólei sătescĭ are esperienţa rutinei sale ruginite de nouă-decĭ de anĭ; dér are elŭ óre critica ródelorŭ muncei şi a metodei sale?“ întrébă *Herbart* cu dreptŭ cu-

21,000 fl., sĕ se esecute numai în mĕsura în care se vorŭ face percepțiunile.

Rescriptulŭ comitatului Cojocnei, prin care se cere protegiarea hotărîrei luate contra concubinatelorŭ, adunarea îlŭ luà la cunosință. S'a mai decisŭ, că hotărîrile comuneloru sĕ se aştérnă celu mai puținŭ în timpŭ de două sĕptĕmânĭ la adunarea generală spre aprobare; la casŭ contrarŭ nu vorŭ fi luate spre pertractare de decâtŭ în adunarea ce va fi sĕ se țină în lunile ulteriόre. In fine adunarea s'a declaratŭ pentru protegiarea representațiunei reuniunei economice în cestiunea rescumpărării regaliilorŭ.

Inaugurarea statuei lui Mironŭ Costinŭ.

Incă de multŭ cetățenii Iaşului aşteptau cu o adevĕrată nerăbdare ḑiua fixată pentru înaugurarea statuei lui Mironŭ Costinŭ. D. V. A. Urechiă, agerulŭ şi energiculŭ organisatorŭ, pregătea felŭ de felŭ de surprise cetățenilorŭ Iaşenĭ. De altmintrelea bogatulŭ şi frumosulŭ programŭ alŭ serbărei vestea tuturorŭ, că Iaşulŭ va fi în haine de sĕrbătόre în ḑiua de 18 Septemvrie, pentru a-'şĭ reaminti o măreță figură de acum două secole.

Pe la multe ferestri a magasinelorŭ marĭ se vedeau expuse felŭ de felŭ de corόne, care de case mai frumόse şi mai luxuόse, şi în diminéța ḑilei hotărîte tόte stradele erau frumosŭ decorate cu stégurĭ şi corόne, fiă-care magasinŭ se întrecea sĕ facă mai frumόsă feréstra sa.

In acestŭ timpŭ, la statue, neobositulŭ Urechiă aranja totulŭ pentru serbare. De jurŭ împrejurulŭ statuei totulŭ era frumosŭ împodobitŭ cu stégurĭ, frunḑe şi covόre.

Dela amédŭ, o imensă mulțime circula pe strade grămădindu-se înaintea statuei lui Ştefanŭ celŭ Mare, de unde urma sĕ pornéscă cortegiulu, şi mai cu sémă în jurulŭ statuei lui Mironŭ Costinŭ.

Pe la όra $2^1/_2$ după ce sosì cortegiulŭ, urmatŭ de primulŭ ministru d. Th. Rosetti cu d-na, d-nii Leonŭ Negruți prefectulŭ județului, V. Pogorŭ primarulŭ Iaşilorŭ, generalulŭ Racoviță şi altei notabilitățĭ ale oraşului; şi după ce I. P. S. Mitropolitŭ alŭ Moldovei asistatŭ de Prea Sfințitulŭ Melhisedek alŭ Romanului şi alțĭ P. S. Arhierei dădù sf. binecuvêntare, luà cuvêntulŭ meritosulŭ organisatorŭ alŭ serbărei.

D. V. A. Urechiă pronunță unŭ discursŭ bine simțitŭ, prin care arătà cum s'a făcutŭ statua, aducêndŭ mulțumirĭ bărbațilorŭ din comitetŭ şi anume d-lui M. Cogălniceanu. Apoi mulțumì femeilorŭ române şi specialŭ celorŭ din Iaşĭ pentru prețiosulŭ concursŭ ce au datŭ acestei opere naționale.

D. M. Cogălniceanu urmâ d-lui Urechiă. Fόrte emoționatŭ şi suferindŭ, bĕtrânulŭ oratorŭ arătà în scurtŭ viéța şi activitatea lui Mironŭ Costinŭ mulțumindŭ d-lui Urechiă pentru neobositulŭ sĕu concursŭ şi sfĕrşindŭ îndemnà generația actuală sĕ nu pérdă din vedere „acéstă figură rece", esclamândŭ: iubițĭ şi apĕrațĭ acéstă țéră, căcĭ fiă-care bucată e frământată cu sângele strămoşilorŭ voştri.

Cuvîntarea cea mai de căpetenia fù aceea a d-lui Nicolae Ionescu. Simpaticulŭ vechiu profesorŭ, într'unŭ discurs, cam lungŭ, atrase salve de aplause şi de urale din partea numerosului publicŭ. După ce arătà că „Românismulŭ ridică „astăḑĭ statua independenței caracterului „şi patriotismului" şi după ce povestì mortea lui Mironŭ Costinŭ şi căința lui Cantemirŭ, care adesea striga că *Costinŭ se ucisese nevinovatŭ;* şi după ce arătà că Costinŭ refusă proiectulŭ de fugă şi cerù cu stăruință sĕ fiă adusŭ la Iaşĭ ca sĕ se judece şi sĕ se apere, într'unŭ avênt admirabilŭ de elocuență îndreptându-se către statue, vechiulŭ tribunŭ esclamă: „după două secole étă-te adusŭ în Iaşĭ, étă pecetea nevinovăției pusă pe memoria sufletului tĕu".

Apoi făcêndŭ o dibace alusiune politică spuse, că ar fi de doritŭ, ca cu toții sĕ ne gândimŭ multŭ când avemŭ de făcutŭ acte marĭ *„şi de aceea unii ómenĭ politicĭ se parŭ, că nu suntŭ nicĭ cu unii nicĭ cu alții, pentru că voescŭ se cugete multŭ şi se nu facă lucrurile în grabă"* Apoi se avêntă în conduita politică a logofĕtului, arĕtândŭ şi parte din viéța lui literară. Reamintindŭ cum erau vechii boerĭ pe timpurile bĕtrâne, cum „marele boerŭ (Mironŭ Costin) îşĭ iubea moşia" şi cum ei erau „stâlpii țĕrii," conjură pe tinerĭ sĕ nu uite sentimentele bĕtrâne şi sĕ se jertfĕscă pentru patriă.

Discursulŭ eminentului oratorŭ a fostŭ desŭ întreruptŭ de uralele asistențilorŭ.

Apoi d. prim-ministru decorà în numele M. S. Regelui pe d. Hegel care a lucratŭ statua; după acésta începù depunerea corόnelorŭ. Este imposibilŭ a menționa tόte corόnele; destulŭ sĕ spun, că se acoperise totŭ soclulŭ statuei. Am remarcatŭ: corόna primăriei Iaşĭ, a Ateneului Românŭ, a academiei Române, a curței de casațiă, a Universitățilorŭ de Iaşĭ şi Bucurescĭ, a liceului, a institutelorŭ-unite, a societății de medicĭ şi naturalişti etc. etc.

In sunetulŭ musicelorŭ, ce cântau marşulŭ lui Mironŭ Costinŭ, se terminà acéstă serbare, care a împodobitŭ a doua capitală a țerei cu unŭ monumentŭ rădicatŭ *„patriotismului şi caracterului."*

(*„Epoca."*) **Tegel.**

*

Cu ocasiunea înaugurărei statuei lui Mironŭ Costinŭ, Preşedintele şi Secretarulŭ Comitetului asociațiunei Mironŭ Costinŭ, îndată după terminarea serbărei au espediatŭ o telegramă Regelui şi Reginei, prin care le spune, că ḑecĭ de mii de Românĭ au aplaudatŭ corόna depusă de Majestățile lorŭ la statua marelui sfetnicŭ alŭ domnilorŭ Moldovei, cum şi actulŭ decorărei, chiar pe câmpulŭ de luptă, prin mânile d-lui prim ministru Rosetti, a marelui artistŭ Wlad-Hegel.

M. S. Regele a binevoitŭ sĕ rĕspundă d-lorŭ Kogălniceanu şi V. A. Urechiă astfeliu:

„Mironŭ Costinŭ este unulŭ din fruntaşii țĕrei, alŭ cărui nume s'a impusŭ „respectului timpului şi națiunei sale. „Mĕ bucurŭ din adênculŭ sufletului de „strălucita sĕrbătόre ce a îmbucuratŭ Iaşulŭ cu prilejulŭ înaugurărei statuei ridicată din inițiativa privată acestui „însemnatŭ scriitorŭ şi mare patriotŭ, „căcĭ o țĕră care scie sĕ cinstéscă şi sĕ „prețuiască pe cei carĭ au iubit'o cu credință, este o țĕră ce are viitorŭ.

„Regina şi eu vĕ suntemŭ recunoscĕtorĭ pentru felicitările ce ni le aduceți."

Carolŭ.

Literatură.

Călindarulŭ Caliculul pe anulŭ 1889, seu călindarŭ umoristicŭ şi satiricŭ cu ilustrațiunĭ, alcătuitŭ după gradurile climatice ale pungii Românilorŭ din tόtă lumea. Anulŭ IV. Prețulŭ 36 cr. seu 1 leu. — Acestŭ călindarŭ a eşitŭ de sub tiparŭ în editura lui W. Kraft în Sibiiu şi cuprinde 68 pagine formatŭ 8^0 cu mai multe ilustrațiunĭ şi pe lângă asta ca la vre-o 30 pagine cu diferite anunciurĭ. — Cuprinsulŭ:

Cronologia pe anulŭ 1889 seu anii dela facerea lumii, după calicésca numĕrare; Partea curatŭ calendaristică; Păscălia seu semnele cronologice pe anulŭ 1889; Sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătόre; Deslegarea postului; Regentulŭ anului; Cele patru anotimpurĭ; Umblarea timpului în anulŭ 1889; Călindarŭ Iulianŭ şi Gregorianŭ cu ḑilele lunilorŭ, numele sânțilorŭ, sĕrbătorile împĕrătescĭ şi bisericescĭ, evangelia, glasulŭ şi voscreasna fiăcărei Duminecĭ, fasele lunei, rĕsăritulŭ şi apunerea sόrelui, povețe practice pentru economĭ şi semne de timpŭ; Despre întunecimile anului 1889; Regentulŭ anului etc.

Călindarŭ postalŭ: a) Austro-Ungaria, b) România; Servițiulŭ telegraficŭ; Banii deosebitelorŭ țĕrĭ în asemĕnare cu ai noştri; Scara taxelorŭ de timbru; Têrgurile (bâlciurĭ): a) Ungaria şi Transilvania, b) România.

Sĕ mai află între acestea diferite scrierĭ umoristice în prosă şi poesiă, ér la urmă vinŭ anunciurile.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Viena, 6 Octomvrie. După dejunŭ în castelulŭ din Schönbrunn şi-a luatŭ adio *împĕratulŭ Wilhelm* dela împĕrătésa şi dela principele şi princesa d corόnă. Elŭ a plecatŭ apoi împreună cu împĕratulŭ Austriei şi cu întréga societate de vênătόre la Mürzzuschlag. Suita împĕratului rĕmâne în Viena şi va pleca în 10 Octomvrie cu Wilhelm la Roma.

Agramŭ, 6 Octomvre. Justificarea episcopului Strossmayer publicată în „Kölnische Zeitung" se crede a fi apocrifă.

Berlinŭ, 6 Octomvrie. Discursulŭ electoralŭ alŭ contelui *Douglas,* amiculŭ intimŭ alŭ împĕratului, face mare sensațiă. Elŭ ḑise: Voința împĕratului Wilhelm nu se îndréptă spre altă țîntă, decâtŭ spre mărirea Germaniei. Tόte încercările de a ascrie împĕratului, că vré sĕ ia posițiă pentru antisemițĭ, se reducŭ la o schimonosire a faptelόrŭ şi la cutezate afirmărĭ.

Hamburg, 6 Octomvrie. Se crede că Geffken în curêndŭ va fi pusŭ în libertate.

Sansibar, 6 Octomvrie. Intre Germanĭ şi Indigenĭ s'a încinsŭ în Bagamozo o luptă sângerόsă. Au fostŭ omorîțĭ 50 Germanĭ.

DIVERSE.

Păpuşa împĕrătéscă. Impĕratulŭ Wilhelm II, plecândŭ la Viena, a luatŭ cu dênsulŭ, ca sĕ ducă micei prințese Elisaveta o păpuşă perfecționată, dér dela împĕrătésa Victoria pentru fetița princesei Stefania. Păpuşa are fireşte unŭ trusou splendid pe care l'a admiratŭ lumea, expusă fiindŭ păpuşa în salonulŭ de marmură din Potsdam darŭ ceea ce 'i dă unŭ prețŭ mai mare e că păpuşa vorbeşce. Pronunță deslușitŭ şése cuvinte. Nu se şcie care anume cuvinte, dér este de sigurŭ unŭ frumosŭ capŭ d'operă mecanică.

Urḑica în loculŭ cânepei. Urḑica — acéstă plantă desprețuită — are sĕ jόce unŭ rolŭ însĕmnatŭ, încâtŭ se pόte dobêndi din ea unŭ tortŭ mai finŭ, mai tenace şi mai luciu, decâtŭ din cânepă. In privința asta în timpurile mai nouĕ s'au făcutŭ esperimente în Germania, a cărorŭ resultatŭ demustră, că urḑica, pe lângă o îngrigire de totŭ bagatelă, aduce venite mai însemnate, decâtŭ cânepa. De pe unŭ jugĕrŭ sădìtŭ cu urḑicĭ, se potŭ căpĕta într'unŭ anŭ 750 fonțĭ de tortŭ curatŭ şi frumosŭ. Cultivarea urḑicelorŭ se pόte lăți uşior, după-ce acésta plantă contrastă tempestățilorŭ timpului şi pe lângă acésta nu este alegĕtόre în solŭ. — *„F. b. şi sc."*

Femeile frumόse. *(Esposiția din Spaa)* In ḑiua de 17 Septemvre st. v. s'a ținutŭ la Spaa esposițiunea femeilorŭ frumόse. Şedința în care juriulŭ a distribuitŭ premiile a fostŭ turburată de o mulțime de accidente pricinuite de gelosia concurentelorŭ; călcărĭ pe piciόre dinadinsŭ, şifonarea rochielorŭ, amenințărĭ cu vitriolulŭ şi chiar scuipăturĭ în obrazŭ. Premiulŭ întêiu a fostŭ luatŭ de o creolă d-ra Soucaret: 18 anĭ, blondă, cu ochii negri, pielița feței de o finețĕ şi de-o subtilitate de colorațiune estremĕ, modelarea formelorŭ de o finețĕ rară; nu pόrtă juvaerurĭ, costumŭ simplu, pόrtă mănuşĭ Nr. 5 jum., încălțăminte 17 centimetre. Premiulŭ alŭ doilea e luatŭ de o copilă din Ostanda d-ra Debrosa: 16 anĭ, culorĭ vii, proporții clasice, adevĕratŭ tipŭ rubensŭ.

Cursulŭ pieței Braşovŭ

din 6 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.20	Vênd.	9.22
Argintŭ românescŭ .	„	9.15	„	9.20
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.59	„	9.62
Lire turcescĭ . . .	„	10.88	„	9.94
Imperialĭ	„	9.88	„	9.94
Galbinĭ	„	5.67	„	5·70
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	128.—	„	129.—
Discontulŭ		$6^1/_2$—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.—
Renta de hârtiă 5%	90.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	146.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	123.—
Renta de hârtiă austriacă	81.35
Renta de argintŭ austriacă	82.25
Renta de aurŭ austriacă	110.15
Losurĭ din 1860	140.50
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	877.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	302.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	308,60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.75
Napoleon-d'orĭ	9.61
Mărcĭ 100 împ. germane	$59.52^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	122.—

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 20 Septemvre st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	—.—	—.—
Renta rom. amort. 5% . . .	$96.^1/_2$	97.—
Renta convert. 6%	—.—	—.—
„ „ „ 5% . . .	97.—	$97.^3/_4$
„ „ urban 7%	$106.^1/_4$	107·—
„ „ „ 6%	—.—	—.—
„ „ „ 5%	$94.^1/_4$	95.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei. .	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.. . .	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă .	$1.^1/_4$	$1.^1/_2$
Bancnote austr. contra aurŭ. .	—	—.—
Aurŭ contra argintŭ seu bilete	$1.^1/_4$	$1.^1/_2$
Florinŭ valόre austriacă . . .	$2.08^1/_2$	$2.09^1/_2$

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

vêntŭ în întroducerea la Pedagogia Generală; o întrebare, la care n'avemŭ nevoe de datŭ rĕspunsŭ.

Acelaşĭ lucru 'lŭ putemŭ ḑice şi despre pedagogulŭ teoreticŭ, care décă n'are deprinderea de a pune în practică şi a aplica regulile şi legile pedagogice la începutŭ va fi fόrte stângagiu. Teoria şi practica unite ne vorŭ conduce cu mai mare siguranță către scopulŭ educațiunei.

Cu tόte acestea, pentru ca se putemŭ ḑice, că cineva este educatorŭ perfectŭ, că este — décă putemŭ sĕ ne esprimămŭ astfelŭ — *artistŭ pedagogicŭ*, afară de practica şi teoria pedagogică, mai are nevoie sĕ fiă *înḑestratŭ cu tactulŭ pedagogicŭ*, numitŭ şi talentŭ. Amŭ ḑisŭ că sĕ fiă înḑestratŭ, pentru că în cele mai multe casurĭ talentulŭ şi tactulŭ pedagogicŭ sunt aplicațiunĭ seu disposițiunĭ naturalĭ înăscute; ele se potŭ însĕ şi câştiga pe calea esperienței şi a deprinderei, după cum vomŭ vedé mai târḑiu.

Architectulŭ, care cunόşce fόrte bine regulele artei sale şi are destoinicia şi deprinderea practică de a le aplica, nu este încă artistŭ desĕvîrşitŭ, décă nu va posede acelŭ *simțŭ finŭ*, care sĕ-lŭ călăuzască în casurile pe carĭ regula generală nu le prevede; şi nu le pόte prevedé, tocmai din causă că suntŭ prea specifice, care sĕ-i arate unde, când şi cum sĕ aranjeze cutare ornamentŭ, figură etc.

Totŭ astfelŭ şi educatorulŭ.

Pedagogia generală se ocupă cu espunerea principiilorŭ pedagogice generalĭ, carĭ au în vedere pe elevulŭ idealŭ. In practică însĕ n'avemŭ a face cu unŭ elevŭ idealŭ, ci cu o sumă de elevĭ realĭ, carĭ fiă-care se deosebescŭ unulŭ de altulŭ, fiăcare îşĭ are individualitatea sa.

Deosebite vorŭ trebuì în anumite casurĭ sĕ fiă mijlόcele pedagogice după individii fața de carele vomŭ aplica.

Destoinicia seu capabilitatea de a puté afla îndată ce trebue sĕ facemŭ într'unŭ casŭ datŭ; modulŭ cum trebue sĕ ne folosimŭ de principiile pedagogice, seu mai multŭ decâtŭ atâtŭ talentulŭ de a nimerì calea adevĕrată şi de a afla soluțiunea cea mai favorabilă scopului educațiunei şi fără îndelungă precugetare, amŭ puté ḑice aprόpe în modŭ inconscientŭ, în acele casurĭ, carĭ în pedagogia nu ne dă suficiente lămurirĭ, şi ne lasă sĕ alegemŭ între două căi deosebite: acéstă destoinicĭă o putemŭ numì *tactŭ pedagogicŭ.*

(Va urma.)

Nr. 30—1888.
scol.

CONCURSŬ

Pentru ocuparea postului de alŭ 2-lea învĕţătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Ilva-mică, prin acéstă se escrie concursŭ până *în 20 Octomvrie st. n. a. c.* pre lângă salariu anuală de 180 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au de a-şĭ înainta suplicele lorŭ instruite cu documentele prescrise de legea scolastică până la terminulŭ prefiptŭ, la presidiulŭ senatului scolasticŭ gr. cat. localŭ.

Dela senatulŭ scolasticŭ confes. gr. cat.

Ilva-mică, în 30 Septemvre 1888.

Preşedintele: Nicolau Georgiţa, parochŭ. — *Notariulŭ:* Damianŭ Nechiti, învĕţătorŭ.

165,3—1

Nru. 10,153—1888. 28 M. 3—2

PUBLICAŢIUNE.

Comuna orăşenéscă Braşovŭ, în Transilvania, intenţionéză ca pe temeiulŭ planurilorŭ economice forestierale definitivŭ statorite şi aşternute spre aprobare Inaltului ministeriu r. ung. de agricultură, industriă şi comerciu, sĕ vêndă pe cale de oferte şi per buşteanŭ venitulŭ materialului anualŭ alŭ lemnelorŭ de fagŭ, de molivŭ şi de stejariu aflătorŭ pe teritoriulŭ orăşenescŭ cu unŭ etatŭ anualŭ de 8735 metri lemne curatŭ pentru lucratŭ şi 20,865 metri lemne pentru arsŭ, blane etc., mai departe venitulŭ materialului anualŭ alŭ lemnelorŭ de fagŭ, de molivŭ şi bradŭ cu unŭ etatŭ anualŭ de 1690 metri de lemne curatŭ pentru lucratŭ şi 4550 metri de lemne pentru blane etc., de pe teritoriulŭ ei din Branŭ.

Materialulŭ amintitŭ de lemne de pe teritoriulŭ orăşenescŭ şi anume din revierulŭ orăşenescŭ se vinde pe durata anului 1886 până la anulŭ 1895 eventualminte 1905; acela însĕ din revierulŭ Timişŭ şi din revierulŭ Branŭ din anulŭ 1887 până la anulŭ 1896 eventualminte 1906.

Condiţiunile contractuale şi de oferte se află în decursulŭ órelorŭ oficióse la oficiolatulŭ orăşenescŭ forestieralŭ în Braşovŭ spre studiare din partea fiecărui.

Oferenţii au ca sĕ-şĭ aştérnă celŭ multŭ până *în 15 Noemvrie a. c. înainte de prândŭ la 11 óre* primarului oraşului Braşovŭ ofertulŭ provĕdutŭ cu unŭ timbru de 50 cr., în care ţare de a aminti atâtŭ în cifre câtŭ şi în litere suma ce o oferéză pentru fiă-care metru din una din amintitele sorte de lemne atâtŭ din revierele de pe teritoriulŭ orăşenescŭ câtŭ şi din revierulŭ din Branŭ, dechiarândŭ afară de aceea, că oferentului 'i suntŭ cunoscute condiţiunile de oferte şi acele contractuale şi că se supune lorŭ.

Ofertulŭ are sĕ conţină mai departe unŭ vadiu de 10% din suma totală oferată pentru unŭ venitŭ materialŭ anualŭ de lemne; şi în fine sĕ se amintéscă în ofertŭ numele şi locuinţa oferentului.

Deschiderea ofertului se va esopera în 15 Noemvrie a. c. după prândŭ la 5 óre de primariulŭ oraşului Braşovŭ.

Braşovŭ, în 27 Septemvrie 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

PUBLICAŢIUNE.

Subscrisulŭ curatorŭ aduce la cunoscinţă publică, că în ḑiua de 17 Octomvre 1888 şi ḑilele următóre se vorŭ vinde din mână liberă imediatŭ şi cu banĭ gata pe lângă preţulŭ de estimare sĕu peste preţŭ celui ce va oferì mai multŭ **mărfurile şi mobiliarele** de prăvăliă ale lui **Iosifŭ Tóth,** aparţinĕtóre massei concursuale. Vênḑarea se va face pe lângă intervenirea notarului publicŭ reg. şi în grămeḑĭ de câte 200 florinĭ.

Braşovŭ, 4 Octomvre 1888.

Din însărcinarea comitetului creditorilorŭ.

Ludovicŭ Harmath.

advocatŭ şi curatorŭ.

167,3—1

Sz. 7124—1888. 166
tkv. számhoz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassoi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Radu Dutzu végrehajtatónak ifj. Kaul Márkus végrehajtást szenvedő elleni 45 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassai kir. törvényszék területén lévő Prázsmár község határán fekvő, a prázsmári 252 számu tkben A+a 518, 519, 520, 872, 1324, 1325, 3087, 9202, 9662, 10414, 14856, 16994, 18092, 20970 és 268 hr. sz ingatlanokra az árverést 648 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az *1888 évi October hó 31-ik napján délelött 9 orakor* Prázsmár község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok egyenkénti becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban 1888 évi Augustus hó 11-én.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.